

LRT REDAKCINĖ POLITIKA

LRT – nepriklausoma viešoji įstaiga, kurios vienintelė savininkė yra valstybė ir jos piliečiai.

LRT savo veiklą grindžia pagarbos žmogui ir valstybei, teisėtumo, nešališkumo, nekaltumo prezumpcijos, atskaitomybės, skaidrumo, efektyvumo, demokratijos, objektyvumo, politinio neutralumo, nepriklausomumo ir kitais teisinės valstybės principais bei užtikrina žodžio ir kūrybos laisvę.

LRT misija – tarnauti visuomenei teikiant objektyvią, patikimą informaciją šalyje ir pasaulyje gyvenantiems Lietuvos žmonėms, kurti ir transliuoti profesionalias šviečiamąsias, kultūrinės ir pramogines programas, telkiančias ir vienijančias pažangai.

LRT vizija – būti patikimiausia, įtakingiausia ir moderniausia visuomenės informavimo priemone Lietuvoje.

Tam pasiekti LRT priima **redakcinę politiką** – principų ir taisyklių visumą, kurių pagrindu kūrybiniai darbuotojai rengia ir skelbia turinį LRT.

LRT redakcinės politikos tikslas – siekti, kad visas turinys būtų kuriamas laikantis vienodų principų ir aukščiausių kokybės bei etikos standartų.

LRT kūrybiniai darbuotojai – asmenys, kurie tiesiogiai kuria arba prisideda kuriant LRT turinį. Tai turinį kuriančių padalinių vadovai, žurnalistai, reporteriai, programų vedėjai, redaktoriai, prodiuseriai.

LRT redakcinė politika taikoma visiems kūrybiniams darbuotojams, kurie su LRT turi darbo, autorines ir paslaugų teikimo sutartis.

LRT redakcinės politikos įgyvendinimą užtikrina LRT generalinis direktorius, vadovaudamasis LRT įstatymu, Visuomenės informavimo įstatymu, LRT 2018–2022 metų strategija, LRT žurnalistų etikos kodeksu, Lietuvos visuomenės informavimo etikos kodeksu ir kitais teisės aktais.

LRT priedermė – ginti **viešąjį interesą**. LRT viešąjį interesą supranta kaip pareigą visuomenei pateikti tik objektyvią, patikimą informaciją; šviesti visuomenę, suteikti jai kokybišką pramogą; užtikrinti žodžio laisvę; suteikti tik tokią informaciją, kuri neklaidintų ir kuri padėtų visuomenei suvokti politinius, socialinius, kultūrinius procesus ir priimti jai reikiamus sprendimus; atskleisti ir viešinti visuomenei žalingus korupcijos, neteisybės, piktnaudžiavimo, nekompetencijos, aplaidumo atvejus.

Nepriklausomumas

LRT ir jo kūrybiniai darbuotojai yra nepriklausomi, todėl:

profesinėje veikloje vadovaujasi savo sąžine, įstatymais ir profesinės etikos normomis;

nepasiduoda jokiai įtakai ar spaudimui, galinčiam pakenkti jų nepriklausomumui;

laikosi viešųjų ir privačių interesų derinimo principų, vengia interesų konflikto – situacijos, kai LRT kūrybiniai darbuotojai renka, rengia ir teikia LRT medžiagą, kuri susijusi su jų privačiais interesais, o, atsiradus interesų konfliktui, apie tai iš karto raštu informuoja tiesioginį vadovą ir nusišalina nuo medžiagos rinkimo, rengimo ir teikimo LRT;

nedirba valstybės ar vietos valdžios institucijose, nedalyvauja politinių partijų veikloje, nedalyvauja politinėse rinkimų kampanijose;

jei dalyvauja visuomeninėje veikloje, nusišalina nuo informacijos rengimo apie tą visuomeninę veiklą arba informuoja auditoriją apie sąsajas su ja;

atsisako vykdyti aukštesnių vadovų pavedimus, jei tai prieštarauja žurnalistinei etikai, įstatymams ir kitiems teisės aktams.

Objektyvumas

LRT ir jo kūrybiniai darbuotojai siekia maksimalaus objektyvumo, todėl:

skelbia tik patikrintą informaciją, kurią patvirtina patikimi šaltiniai;

gali skelbti ir tą informaciją, kurios nėra galimybės patikrinti (skelbiamoje informacijoje nurodo šį faktą), jeigu delsimas ją skelbti būtų žalingas visuomenei;

aiškiai atskiria faktus nuo nuomonių;

pateikdami informaciją išlieka neutralūs;

priklausomai nuo žanro, nagrinėjama tema pateikia skirtingas kompetentingas ekspertų nuomones;

priklausomai nuo žanro, išklauso ir į viešąsias diskusijas įtraukia kuo platesnį įvairių visuomenės grupių atstovų ratą;

analitinio pobūdžio žurnalistiniuose kūriniuose aptaria ne tik problemas, bet ir gali aptarti jų sprendimo būdus;

kritiką nukreipia ne į asmenį, o į jo veiksmus;

kritikuojamam asmeniui suteikia galimybę paaiškinti, patikslinti ar paneigti informaciją, išskyrus tuos atvejus, kai atsakymo apimtis viršija tai, kas būtina informacijai patikslinti, paaiškinti, ištaisyti; jei atsakymas neapsiriboja ginčijamų faktų patikslinimu, paaiškinimu; jei ginčijama informacija yra teisingas pranešimas apie viešosios valdžios institucijų ar teismų sprendimus;

pripažįsta fakto klaidas ir netikslumus, pagal galimybes kuo skubiau juos ištaiso;

užtikrina, kad publikacijų antraštės ir laidų anonsai būtų tikslūs, atitiktų pateikiamą informaciją;

profesinėje veikloje atsiriboja nuo savo politinių ir asmeninių pažiūrų bei užtikrina, kad jos neatsispindėtų žurnalistiniuose kūriniuose;

neskelbia jokių komentarų/nuomonių žiniasklaidos priemonėse, socialiniuose tinkluose ar kitoje viešojoje erdvėje, kurie galėtų auditorijai leisti suabejoti jų objektyvumu ir (ar) nešališkumu.

Privataus gyvenimo gerbimas

Vadovaujasi taisykle, kad kritikos ribos privataus asmens atžvilgiu yra daug siauresnės nei viešojo asmens atžvilgiu, todėl informuodami apie privatų asmenį pirmenybę teikia privataus gyvenimo apsaugai, o apie viešąjį asmenį – viešajam interesui.

Be privataus asmens sutikimo informaciją apie jo privatų gyvenimą renka ir skelbia, kai informacijos atskleidimas padeda išaiškinti įstatymų pažeidimus ar įtariamas nusikalstamas veikas, taip pat kai informacija pateikiama viešai nagrinėjant bylą.

Be viešojo asmens sutikimo informaciją apie jo privatų gyvenimą renka ir skelbia, jeigu ši informacija atskleidžia visuomeninę reikšmę turinčias privataus šio asmens gyvenimo aplinkybes, kai tai būtina ginant viešąjį interesą.

Socialiai jautrių visuomenės grupių pristatymas

LRT ir jo kūrybiniai darbuotojai skiria ypatingą dėmesį socialiai jautrių visuomenės grupių (nepilnamečių, tautinių bendrijų, žmonių su negalia, socialinę ar kitokią atskirtį patiriančių žmonių ir kitų) interesams pristatyti, todėl:

vengia stereotipų, vartoja neutralią terminologiją;

į viešąsias diskusijas įtraukia šių grupių atstovus, joms atstovaujančias visuomenines organizacijas;

į viešąsias diskusijas įtraukia šių visuomenės grupių problemas išmanančius ekspertus;

pateikia kuo daugiau konteksto, kad auditorija susidarytų kuo tikslesnį vaizdą.

Įvairovė ir lyčių lygybė

LRT gerbia visas visuomenės grupes, apie kiekvieną iš jų kalba neutraliai, ne kategorizuoja, nepriklausomai nuo jų politinių, religinių pažiūrų, pilietybės, tautybės, etninės kilmės, lyties, seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, rasės, amžiaus, gyvenamosios vietos ar priklausymo kokiai nors kitai visuomenės grupei.

LRT ir jo kūrybiniai darbuotojai atspindi skirtingų visuomenės grupių interesus, nepriklausomai nuo jų politinių, religinių pažiūrų, pilietybės, tautybės, etninės kilmės, lyties, seksualinės orientacijos, lytinės tapatybės, rasės, amžiaus, gyvenamosios vietos ar priklausymo kokiai nors kitai visuomenės grupei.

LRT ir jo kūrybiniai darbuotojai ne tik kuria įvairų turinį skirtingoms visuomenės grupėms, bet ir jų atstovus įtraukia į viešąsias diskusijas.

LRT turinyje siekia vienodai reprezentuoti vyrus ir moteris, todėl įgyvendina Lyčių lygybės programą.

Socialinių tinklų politika

LRT, kaip visuomeninis transliuotojas, ir jo kūrybiniai darbuotojai socialinius tinklus suvokia kaip dar vieną mediją, o LRT kūrybiniai darbuotojai, net ir veikdami savo asmeninėse socialinių tinklų paskyrose, auditorijos yra suvokiami kaip LRT atstovai, todėl veikdami joje:

laikosi profesinės etikos normų, įstatymų ir kitų teisės aktų;

skelbdami informaciją socialiniuose tinkluose, informacijos pateikimo ir išraiškos aspektu veikia taip, lyg skelbtų informaciją LRT tiesioginiame eteri;

neskelbia informacijos apie planuojamus rengti ar rengiamus žurnalistinius kūrinius, šių kūrinių rengimo metu surinktą ar renkama medžiagą iki žurnalistinio kūrinio paskelbimo, išskyrus žurnalistinio kūrinio anonsą (trumpą žurnalistinio kūrinio pristatymą);

neskelbia savo asmeninių vertinimų politiniais ir kitais prieštarigai bei nevienareikšmiškai visuomenėje vertinamais klausimais, kurie galėtų leisti auditorijai suabejoti jų objektyvumu ir (ar) nešališkumu profesinėje veikloje;

nedalyvauja politinėse ar įvairių kitų politinio ar prieštarigai bei nevienareikšmiškai visuomenėje vertinamo pobūdžio turinių interesų grupių socialiniuose tinkluose platinamose iniciatyvose, nesidalija tokias iniciatyvas palaikančia ar nepalaikančia informacija, jeigu tai galėtų leisti auditorijai suabejoti jų objektyvumu ir (ar) nešališkumu profesinėje veikloje;

pasidalindami LRT žurnalistiniais kūriniais ar nuorodomis į juos, pateikdami LRT žurnalistinio kūrinio pristatymą, komentarų skiltyje nediskutuoja su komentarais pateikimais asmenimis, išskyrus trumpą atsakymą, susijusį su žurnalistiniame kūrinyje nurodytais faktais;

šalina LRT portale ir socialinių tinklų LRT paskyrose, asmeninėse socialinių tinklų paskyrose parašytus įžeidžiančius, neapykantą kurstančius, akivaizdžiai skleidžiančius tikrovės neatitinkančią informaciją komentarus;

blokuoja tokią informaciją LRT portale, socialinių tinklų LRT paskyrose, asmeninėse socialinių tinklų paskyrose skleidžiančius vartotojus.

Komentarų politika

LRT, siekdama užtikrinti žodžio laisvę ir pateikti kuo daugiau skirtingų požiūrių, savo programose transliuoja ir publikuoja politologų, apžvalgininkų, ekspertų, žurnalistų komentarus, sudaro galimybę politikams ir kitiems viešiesiems asmenims pateikti savo matymą, šiems komentarams keldamas tokius reikalavimus:

komentaro tema turi būti svarbi, aktuali, įdomi didesniai visuomenės ratui;

komentare nuomonė išsakoma etiškai ir korektiškai;

komentare nėra tikrovės neatitinkančios informacijos;

komentaro autorius nurodo, kam atstovauja, aiškiai LRT deklaruoja savo interesus;

komentaras įgarsintas (parašytas) taisyklinga lietuvių kalba;

LRT pasilieka sau teisę prašyti pakoreguoti komentarą, jeigu kai kurios jo dalys, LRT vertinimu, neatitinka aukščiau paminėtų reikalavimų;

turi teisę atsisakyti transliuoti (publikuoti) komentarą, jeigu kai kurios jo dalys, LRT vertinimu, neatitinka aukščiau paminėtų reikalavimų;

publikuodami komentarus LRT žurnalistai koncentruojasi į reiškinių analizę, pagrįstą faktais, vengia komentare neaptartų faktų vertinimo, abstrakčių apibendrinimų, konstruktyvią kritiką nukreipia į veiksmus, o ne į asmenis.

LRT – socialiai atsakingas transliuotojas, todėl partnerystės principu skleidžia kultūrinę, socialinę ir šviečiamąją informaciją. Tokiais atvejais LRT transliuoja ir (ar) skelbia:

koncertų, parodų, mugių, kino, teatrų, konferencijų, sporto renginių informacinius klipus be arba su rėmėjų įvardijimu;

socialinius klipus, nurodant jų iniciatorių ir (ar) rėmėją;

informaciją apie knygas, savo nuožiūra atrinktas knygų ištraukas, muzikos įrašus, filmus be rėmėjų įvardijimo;

valstybės institucijų informaciją apie jų vykdomą veiklą, socialines ar kitokias akcijas;

kovoja su dezinformacija ir melagienomis, ugdo auditorijos medijų raštingumo įgūdžius.

LRT netransliuoja ir neveikia partnerystės principu, jei tai:

užsakomasis turinys, turintis žurnalistiniam kūriniai būdingų požymių (publikacijos, reportažai, laidos);

politinė reklama;

komercinė reklama.

LRT kelia sau aukščiausius kokybės standartus, todėl LRT nuolat veikia Turinio vertinimo komisija, kuri:

stebi ir įvairiais aspektais vertina kuriamą LRT turinį;

nustato programų (laidų) privalumus, trūkumus;

kūrėjams teikia pastabas ir rekomendacijas.

LRT kelia sau aukščiausius profesinės etikos reikalavimus, todėl LRT veikia etikos kontrolierius, kuris:

stebi, kad visi kūrėjai laikytųsi profesinės etikos normų;

savo iniciatyva arba gavęs skundą nagrinėja galimus žurnalistinės etikos pažeidimus, profesinės etikos klausimais teikia rekomendacijas LRT vadovybei – LRT tarybai ir LRT generaliniam direktoriui;

bendradarbiauja su LRT žurnalistų etikos komisija, kuri veikia kaip patariančioji institucija ir profesinės etikos klausimais etikos kontrolieriui teikia rekomendacijas ir patarimus.

LRT – atvira visuomenei, todėl sudaro galimybę kiekvienam gyventojui teikti pasiūlymus ar pastabas:

į **LRT administraciją** galima kreiptis visais su LRT susijusiais klausimais lrt@lrt.lt, (8 5) 236 30 00;

į **LRT etikos kontrolierių** galima kreiptis dėl galimų žurnalistinės etikos pažeidimų Daina.Andrikiene@lrt.lt.